

Minister van Uniezaken en Overzeese Rijksdelen (Van Maarseveen) aan hoge commissaris te Djakarta (Lamping), 14 dec. 1950

Voor Lamping persoonlijk.

In informele pleno vergadering Nieuw-Guineaconferentie van hedenmiddag overhandigde ik na voorlezing van de inhoud daarvan de als bijlage I aangehechte Nederlandse oral note in antwoord op de Indonesische oral note van 11 December. Zij draagt een even formeel karakter als laatstgenoemd stuk.

Terstond daarop werd de pleno vergadering gesloten en zijn de besprekingen verder informeel en wederom in kleine kring voortgezet. Daarbij legde ik overeenkomstig de gedane toezegging het als bijlage II aangehechte memorandum over, houdende nadere precisering van het Nederlandse voorstel, waarover ik U seinde in mijn No. 426. Dit memorandum is niet voor publicatie bestemd of geschikt.

Ingevolge een daarop aansluitende bespreking der beide Delegaties werden een tweetal verduidelijkingen aan de tekst toegevoegd, welke luiden:

1. Ter verduidelijking is gesteld, dat alle financiële lasten aan het bewind verbonden, voor rekening van Nederland komen, voor zover de Nieuw-Guineeraad niet anders besluit.
2. Ter verduidelijking is vastgesteld, dat de bevoegdheden van de Nieuw-Guineeraad ten aanzien van het bewind over Nieuw-Guinea niet beperkt zijn. Mitsdien kunnen alle zaken, die daarop betrekking hebben, in deze Raad ter sprake gebracht worden door een der daarin vertegenwoordigde Regeringen en kan dienaangaande besloten worden. Deze besluiten zijn bindend voor beide Regeringen en mitsdien ook voor het bewind in Nieuw-Guinea.

Bijlage I

Excellenties, Mijne Heren,

De Delegatie van de Indonesische Regering te dezer conferentie heeft ter Vergadering van 11 December 1950 in een oral note vervatte beschouwingen gewijd aan de inhoud van de Nederlandse oral note van 8 December 1950, waaraan zij een verduidelijking heeft verbonden van de in de Indonesische oral note van 7 December 1950 voorgestelde oplossing.

De Nederlandse Regering heeft deze uiteenzettingen van de Delegatie der Indonesische Regering aan een diepgaand onderzoek onderworpen. Dit onderzoek heeft haar niet overtuigd van de onjuistheid van het uitgangspunt, neergelegd in de oral note van de Nederlandse Delegatie van 8 December 1950.

Ook de Nederlandse Regering moet derhalve tot haar leedwezen constateren, dat er inzake de soevereiniteit over Nieuw-Guinea op dit ogenblik nog geen overeenstemming tussen Nederland en Indonesië bestaat.

De Delegatie van de Indonesische Regering acht het onnodig in dit stadium van gedachten te wisselen over de vraag of de artikelen betreffende de niet-zelfregerende gebieden van het Handvest op West-Irian betrekking zouden kunnen hebben. In de oral note van de Nederlandse Delegatie van 8 December 1950 heeft de Nederlandse Regering te kennen gegeven dat en waarom de arbeid welke Nederland in Nieuw-Guinea verricht en het daar geldende bestuursstelsel ten onrechte als een vorm van kolonialisme wordt gekenschetst. Aan de term kolonialisme toch worden gedachten en doeleinden verbonden, welke aan de Nederlandse Regering vreemd zijn. De Nederlandse Delegatie merkt in dit verband op, dat de Verenigde Naties Nederlands Nieuw-Guinea bereids als een gebied bedoeld in het desbetreffende Hoofdstuk van het Handvest hebben erkend.

De Nederlandse Regering kan niet de opvatting van de Indonesische Delegatie delen dat Indonesië de overheidsrechten op Nieuw-Guinea van de voormalige Nederlands-Indische Regering zou hebben geërfd, nu de souvereiniteit over dit gebied niet aan Indonesië is overgedragen.

De Delegatie van de Indonesische Regering heeft voorts bij haar uiteenzetting van 11 December 1950 aan haar bezorgdheid uiting gegeven ten aanzien van eenrichtige uitoefening van het zelfbeschikkingsrecht in Nederlands-Nieuw-Guinea indien, bij handhaving van het Nederlands bewind, dat gebied zou zijn bedoeld als reservoir voor Nederlandse overbevolking en voor Nederlands gezinde Indonesiërs. De Nederlandse Regering wil in dit verband niet nalaten uitdrukkelijk te verklaren, dat de Nederlandse Regering geenszins de bedoeling heeft om Nieuw-Guinea tot een toevluchtsoord te maken voor Nederlands gezinde Indonesiërs. De Nederlandse Regering meent overigens elke bezorgdheid bij deze te kunnen wegnemen door haar suggestie in deze zin aan te vullen dat bij de uitoefening van het zelfbeschikkingsrecht slechts de autochtone bevolking van Nieuw-Guinea zelve haar staatkundige bestemming zal kunnen bepalen. Noch Nederlanders, noch Indonesiërs zullen daarbij stem behoeven te hebben.

In het vorenstaande vestigde de Nederlandse Regering de aandacht van de Indonesische Delegatie op het feit, dat ter Ronde Tafel Conferentie Nieuw-Guinea uitdrukkelijk van de overdracht der souvereiniteit over Indonesië werd uitgesloten. Indien derhalve het Indonesische volk op de overdracht van de souvereiniteit ook over Nieuw-Guinea wacht, dan kan dit niet gegrond zijn op de ter RTC gemaakte afspraken. Nederland bewijst voortdurend de ter RTC gesloten accoorden volledig en oprecht te willen verwezenlijken.

De Nederlandse Regering heeft met waardering kennis genomen van het vertrouwen in de goede gezindheid van Nederland hetwelk de Indonesische Regering wil verbinden aan een aanvaarding door Nederland van de door de Indonesische Delegatie voorgestane oplossing. Zij vertrouwt op haar beurt gaarne dat de Indonesische Regering zich van zodanige gezindheid van Nederland en zijn vertrouwen in de Indonesische Regering wil verzekerd houden óók indien Nederland de Indonesische Regering in haar denkbeelden ten aanzien van Nederlands Nieuw-Guinea niet kan volgen.

Met belangstelling nam de Nederlandse Regering tenslotte kennis van de nadere precisering door de Indonesische Delegatie van haar denkbeelden. Voor de daarin tot uiting komende bereidheid om een bijdrage te leveren voor de oplossing van het geschil heeft de Nederlandse Delegatie waardering. Zij kan echter niet daaruit de overtuiging putten, dat inderdaad langs deze weg een voorspoedige ontwikkeling van Nieuw-Guinea gewaarborgd zal zijn. Het wil de Nederlandse Regering evenwel voorkomen, dat gezien ook de premisse waarvan deze nadere precisering afhankelijk is gesteld, een dieper gaande beschouwing dienaangaande thans en te dezer plaatse achterwege kan blijven. Zij hoopt dat verdere bestudering van de wederzijdse standpunten, waartoe zij en de Indonesische Delegatie bereids zijn overgegaan, uiteindelijk tot overbrugging dier standpunten zal vermogen te leiden.

Bijlage II

'Nadere uiteenzetting omtrent de suggesties, vervat in de oral note van de Nederlandse Delegatie ter Nieuw-Guineaconferentie van 8 December 1950.

1. Met betrekking tot het zelfbeschikkingsrecht zou een regeling kunnen getroffen worden, krachtens welke alleen de autochtone bevolking van Nieuw-Guinea te dezen aanzien zeggingschap zou hebben, zulks ter tegemoetkoming aan de bezwaren, vervat in de oral note van de Indonesische Delegatie d.d. 11 December 1950. De uitoefening van het zelfbeschikkingsrecht zou kunnen geschieden onder toezicht van Indonesië en Nederland gezamenlijk, zulks ter waarborging van volkomen onpartijdigheid en vrijheid. Andere voorstellen ter bereiking van het zelfde doel kunnen in onderling overleg worden aanvaard. Aan de uitoefening van het

zelfbeschikkingsrecht zal een periode van vrije voorlichting van de bevolking van Nieuw-Guinea moeten voorafgaan. Te allen tijde zal de Indonesische Regering bevoegd zijn in Nieuw-Guinea de kennis van de Indonesische cultuur en de Indonesische taal te verspreiden en te bevorderen.

2. Aan Nederland zal tot de uitoefening van het zelfbeschikkingsrecht toe het bewind over Nieuw-Guinea blijven toevertrouwd. Omtrent de bepaling van het tijdstip waarop het zelfbeschikkingsrecht ten vroegste en ten laatste zal worden uitgeoefend kunnen bepalingen gemaakt worden, waarbij het onder 3. bedoelde lichaam kan worden ingeschakeld.

3. Er zal een Nieuw-Guineeraad worden ingesteld, waarin Nederland en Indonesië paritair zullen vertegenwoordigd zijn. De besluitvorming in deze Nieuw-Guineeraad geschiedt op dezelfde wijze als op de Ministerconferentie van de Nederlands-Indonesische Unie. Aan deze Nieuw-Guineeraad zal jaarlijks door Nederland verslag uitgebracht worden over de staat en de ontwikkeling van land en volk van Nieuw-Guinea. De Nieuw-Guineeraad kan dienaangaande beraadslagen en kan besluiten nemen met betrekking tot het ten aanzien van Nieuw-Guinea te voeren beleid.

4. Indien de Indonesische Delegatie daaraan de voorkeur geeft, kan in plaats van de Nieuw-Guineeraad de Ministersconferentie van de Nederlands-Indonesische Unie treden,

5. Totdat het zelfbeschikkingsrecht door de bevolking van Nieuw-Guinea wordt uitgeoefend, behoudt Nederland de souvereiniteit. Aan wie daarna de souvereiniteit zal toekomen hangt af van de uitslag van het plesbiciet.

6. Bovenstaande voorstellen houden slechts een eerste precisering in. Nadere precisering en uitbreiding kan in onderling overleg plaats vinden.'